

Mubâhala – Kristittyjen ja muslimien ainutkertainen tapaaminen Berliinissä

Berliinissä asuu yli kaksisataatuhatta turkkilaista, joista huomattava osa kuuluu erilaisiin moskeijakuntiin ja islamilaisiin liikkeisiin. Ne elävät yleensä omaa elämäänsä. Jotkin niistä on luokiteltava ääri-islamistisiksi, useimmat islamistisiksi. Jotkin niistä harrastavat aktiivisesti *daawaa*, kutsua, eli islamilaista lähetystä ja tulevat näin tekemisiin kristillisten seurakuntien ja ryhmien kanssa.

Saksan kansallispäivänä 17. kesäkuuta, vuonna 1989 oli Länsi-Berliinin Hasenheide-puistossa merkillinen kokous. Turkkilainen uskonnollinen johtaja, Abdullah-bey oli kutsunut joukon kristittyjä ns. *mubâhala*-kokoukseen. Abdullah oli jo pidempään ollut yhteydessä amerikkalaisen pastorin, Bill Lomacin kanssa ja katsoi, että oli korkea aika päätyä johonkin ratkaisuun. Abdullah toisi ryhmän muslimeja mukaansa mubâhalaan ja Bill Lomacin olisi tuotava kristittyjä. Abdullah-bey kutsui kokousta myös turkkilaisella termillä *laanetleşme*, joka tarkoittaa keskinäistä kiroamista.

Turkkilaisen käsitteen kirjaimellisesta merkityksestä huolimatta, ei ole kysymys ihmisten langettamasta kirouksesta, vaan eräänlaisesta jumalallisesta tuomiosta, jota etsitään kahden riitapuolen välillä. Muhammad kutsui v. 631/632 jemeniläisen kristittyjen ryhmän mubâhalaan. Koraani kertoo asiasta:

”Sinulle on tullut totuus. Jos joku tahtoo kiistellä kanssasi siitä, sano: ’Tulkaamme poikinemme ja vaimoinemme ja kirotkaamme toisemme. Jumalan kirous kohdatkoon valehtelijoita’”. (3:61)

Ennen rukousta piti kristityille antaa vielä tilaisuus luopua väärästä opistaan. Kristittyjen pääharha on Jeesuksen pitäminen juma-

lana. Näin uskoessaan kristityt syyllistyvät *shirk*-syntiin, synneistä raskaimpaan, eli jonkin tai jonkun asettamiseen Jumalan rinnalle. Mubâhalan tehtävänä oli siis antaa Jumalan tuomiolle tilaa, kun ihmiset eivät saaneet toisiaan vakuutetuiksi totuudesta.

Islamilaisten lähteiden mukaan kristityt eivät uskaltaneet ottaa Muhammadin haastetta vastaan. Kerrotaan, että piispa, joka johti kristittyjen lähetystä, oli kyllä vakuuttunut Muhammadin julistamasta totuudesta mutta aineellisten menetysten pelosta ei tahtonut kääntyä muslimiksi. Kristityistä näytti kai paremmalta palata vähin äänin kotiseuduilleen, kuin asettua jumalallisen tuomion uhan alle muslimien ympäröimänä.

Berliiniläiset kristityt eivät tahtoneet olla pelkureita, ja siksi rukouksen ja neuvottelun jälkeen sovittiin mubâhala kaupungin puistoon. Kristityt tekivät kuitenkin heti selväksi, etteivät he voi eivätkä tahdokaan rukoilla Jumalan kirousta muslimien ylle, sillä ”meidän Herramme on antanut meille tehtäväksi siunata ihmisiä”.

Lauantaina 17.6. kolmelta iltapäivällä kokoontui sitten 200 turkkilaista muslimia ja 150 pääasiassa saksalaista kristittyä sovittuun paikkaan. Istuimme ympyrässä, muslimit ja kristityt vastakkain. Imaami, muuan toinen turkkilainen ja Bill Lomac seisoivat joukon keskellä. Ensin luettiin Koraanin jakeita, jotka paljastavat kristittyjen harhat ja kehottavat kääntymään islamiin. Näistä oli keskeinen:

”Te, joilla on Kirja [tarkoittaa tässä kristittyjä / RS], älkää menkö liian pitkälle väitteissänne älkääkä puhuko Jumalasta muuta kuin totta. Messias, Jeesus, Marian poika, oli Jumalan lähettäjä ja Hänen sanansa¹, jonka Hän antoi Marialle, ja henki Hänen luotansa. Uskokaa Jumalaan ja Hänen lähettäjiinsä, älkääkä sanoko: ’Heitä on kolme’, vaan lopettakaa, se on parasta teille. Jumala on yksi jumala. Jumala meitä varjelkoon! Hänelläkö olisi lapsia?” (4,171)

Viimeiseksi luettiin jae, joka puhuu *mubâhalasta*. Sitten imaami esitti kristityille kutsun kääntyä islamiin ja kehotti nostamaan käden sen merkiksi. Kutsua ei kukaan noudattanut.

Koraaninlukemisen jälkeen Bill Lomac puhui turkiksi lyhyesti Matt. 24:35:stä ja Jeesuksen kuolemasta ja ylösnousemuksesta ja

oikaisi samalla joitakin yleisiä väärinkäsityksiä. Muslimit luulevat esimerkiksi yleisesti, että kristityt uskovat Jumalan ottaneen itselleen vaimon, mistä johtuisi nimitys ”Jumalan Poika”. Puhe käännettiin myös saksalaisille, kuten myös seuraava puhe, jonka imaami piti. Hän puhui lyhyesti ja painotti vielä Koraanista luettuja asioita: On erehdys uskoa Jeesuksesta, jota myös muslimit kunnioittavat, muuta kuin, että hän oli ihminen ja profeetta. Jeesus ei kuollut, vaan muuan toinen, Jeesusta muistuttava, tapettiin hänen sijastaan. Jeesus palaa takaisin, elää muslimina, hävittää ristit ja tappaa siat (muslimeille sianliha on kiellettyä ja kauhistus), menee naimisiin ja kuolee normaalin kuoleman ja haudataan sitten Mekkaan.

Imaami tarjosi meille kristityille vielä tilaisuuden – viimeisen, kuten hän painotti – kääntyä harhoistamme islamiin. Koska nytkään kukaan ei tahtonut kääntyä, hän sanoi – aidosti murheellisena – että nyt yhteinen velvollisuutemme on rukoilla Jumalan kirousta niille, jotka pysyvät valheessa.

Eräs berliiniläinen pastori pyysi vielä lupaa sanoa pari sanaa. Hän puhui lyhyesti vielä esiripun repeämisestä Jeesuksen kuoleman hetkellä. Näin Jumala näytti havainnollisesti, että Jeesuksen kuolema avasi meille tien Jumalan luo. Yleisöstä esitettiin joitakin huomautuksia ja poleeminen kysymys puhujan suhteesta Jumalaan. Keskusteluun ei ollut enää aikaa ja pastori tyytyi vain väittämään tuntevansa Jumalan henkilökohtaisesti. Tämä kuulosti muslimien korvissa varmaan kummalliselta ja röyhkeältäkin. Toimin itse pastorin kuten muidenkin puhujien tulkkina, ja yritin parhaani mukaan esittää asiat selvästi sekä saksaksi että turkiksi, mutta olen melkein varma, ettei pastorin käyttämiä kielikuvia ymmärtänyt turkkilaisista yksikään.

Imaami ehdotti sitten, että ryhtyisimme nyt rukoilemaan. Sitä vartenhan olimme tulleet kokoon. Rukoilimme erillämme toisistamme. Me kristityt kävelimme noin 50 metrin päähän, ja muslimit jäivät paikoilleen. Oli melkein juhlallista katsella, kuinka turkkilaiset kävivät polvilleen, kasvot Mekkaan päin käännettyinä ja kädet välillä kohotettuina rukoukseen. Me muoudostimme paljon epämääräisemmän joukon. Me rukoilimme, lauloimme ja jotkut taisivat oikein tanssiakin – meitä oli näet koolla monenlaisista seurakunnista. Bill Lomac kävi hillitsemässä tanssijoita, sillä

turkkilaiset eivät varmaan olisi käsittäneet koko karkelointia. Ulkopuolisista, joita sään epävakaisuuden takia ei ollut paljon puistossa, näkymä oli varmaan eriskummallinen. Jotkut tulivatkin tiedustelemaan, mistä oli kysymys. Muuan turkkilainenkin kuunteli kiinnostuneena ja kuultuaan, että minulla on turkkilainen Uusi testamentti, pyysi saada sen ja alkoi heti lukea.

Vajaan tunnin rukoiltuamme hajaannuimme, ja kokoontumisemme päättyi siihen. Emme tiedä, mitä muslimit odottivat tapahtuvaksi. Ehkäpä jotkut uskoivat pian näkevänsä Jumalan kirouksen vaikutuksen. Todennäköisesti he yllättyivät, että kristityt ylipääntänsä noudattivat kutsua. Selvyuden vuoksi on korostettava, etteivät muslimit kironneet meitä suoraan. Sitä he eivät varmaan olisi halunneetkaan, vaan he rukoilivat Jumalan tuomiota asiassamme: Jumala kirotkoon ne, jotka pysyvät valheessa. Muslimien mielestä valheessa pysyjä olimme tietenkin me, koska emme tahtoneet luopua pahasta harhastamme, kun väitämme, että Jeesus on Jumalan Poika.

Jumalan kirouksen lankeamisen ajankohdan ja tavan jätti imaami Abdullah avoimeksi. Tätä hän ei sanonut meille, vaan omiensa puoleen kääntyneenä. Kirous voisi langeta heti, myöhemmin elämässä tai viimeistään iankaikkisuudessa. Olisi ollut parempi, jos kristitytkin olisivat jättäneet asiat avoimeksi. Jotkut meistä sanoivat julkisesti – siis muslimien edessä – että Jumala on yhteisen kokoontumisemme aikana antava selvän todistuksen sen totuuden puolesta, että Jeesus elää. En usko, että kukaan ihminen voi mennä edeltäkäs in väittämään sellaista, paitsi aivan erityisissä tapauksissa (esim. Elia Baalin pappien edessä).

Emme tiedä, onko tällaista tapaamista ollut aikaisemmin. Muhammadinkin esittämä kutsu jäi noudattamatta. Kristityt pelkäsivät silloin tulla paikalle – todennäköisesti hyvin ymmärrettävistä syistä. Meistä kristityistä, joita on opetettu aina olemaan kilttejä, on mubâhala tietenkin outo. Mielestäni imaami Abdulahin uskonvakavuus ja totuuden kunnioitus ovat kuitenkin ihailtavia. Hän kuten useimmat muslimit, tajuaa, että evankeliumi ja islam ovat sovittamattomia. Islam ei voi rehellisesti ryhtyä yhteistyöhön kristinuskon kanssa, joka islamilaiselta kannalta katsottuna on ytimeltään Jumalan pilkkaa.

Islamilaiset teologit katsovat, että Jeesus itse edusti totuutta ja oli siis muslimi, mutta kristityt ovat vääristäneet Jeesuksen opin ja lisänneet siihen valheita ja erehdyksiä. Näistä tärkeimmät koskevat Jeesusta itseään. Hänen jumaluutensa ja asemansa Jumalan Poikana, Hänen kuolemansa ja varsinkin sen syntejä sovittava luonne, Hänen ylösnousemuksensa ja valtansa tuomita viimeisellä tuomiolla ovat valheita.

En usko, että tällaisia kokoontumisia jatketaan. Useimmat muslimitkin ovat varmaan niitä vastaan, vaikka toimittiinkin Koraanin antaman esikuvan mukaan.. Tuskin niistä olisi paljon hyötyäkään kristittyjen ja muslimien kanssakäymisessä. Oli joka tapauksessa hyvä, että kristityt eivät pelänneet ottaa haastetta vastaan. Saksassa maakirkkojen piirissä toimineena kristittynä ja teologina olisin sydämestäni suonut, että paikalla olisi ollut niitä kollegoja, jotka elättelevät haaveita kristittyjen ja muslimien suurekume- niasta.

ⁱ Hämeen-Anttila kirjoittaa sanan isolla kirjaimella. Nähdäkseni Koraani tarkoittaa tässä nimenomaan ”vain sana”, ei sen enempää, kuten jatko osoittaa. Siksi kai pieni kirjain on paremmin paikallaan. Sama koskee sanaa henki.